

ІІІ
ПРОТОКОЛ № 4

засідання Режітабу від 22/VII-25 року

Присутні: т.т. Курбас, Бортник, Кудрицький, Іггулович З., Василько, Шмайн, Швачко, Лонатинський Л.,

Порядок ден: Доклад про "97" Куліша. - Бортник.

БОРТНИК:

Результати аналітичного розбору п'єси. Констатую: а) Технічні недостатки, неграмотна будова драми, брак єдині п'єси /1 картини яскраво переданого і талановито написаного побуту - це однією достоїнство, інші п'єси в один. Катастрофа з чудом, бунтом і голодом. Брак при грі з обмеженому конфлікту розвиненої, напруженої, яскравої коліїй боротьби. Невміла розвинака п'єси. Недоведення до кінця замислів автора. Напр.: змова куркулів, випадковість бунту. Велика кількість побутових "битописательських" картин, що мають настільки мало відношення до дії /найже ціла перша дія - трагедія, а почасти також і проці дії/. В загальному житі прийомів мельодрами, щоби вдарити на септиментальність українського читача.

Ідеольгічні хиби: Брак певної цілевої устемки. Поракоча неактивність, бездіяльність героїв п'єси, з чого може глядач добре розкусити суть п'єси вивести, що "95" незаможників номерло завданки своєї бездіяльності і малоросійській психольогії. Прим: брак реакції на чудо, наче незаможники крім Комістки і др. героїв в самі нема. Вра відповіди на убивство Андрія. Ніяких засобів щоби запобігти голододії Захоронення влади куркулями, маже без перешкод. /Кінець 4ої дії/ Некрава змальовання і картини побуту настільки сильні, що вони забивають ці недостатки, однаке у переробці нашій треба звернути на це очілину увагу.

До конфлікту, я його формулюю так: Конфлікт в п'єсі це протиставлення двох різних сил: сілько-організована категорія селянства з устремленням до будівництва нового життя, світоріаду, організації КНС і слої заможного селянства, ворожі до всього що загрожувало їх власницькій ідеольгії, строго консервативний у своєму відношенні до буття.

Ідеольгія: "Наша власьб тепер"- не царська, не іанська, не буржуазька, не куркульська, а незаможницька, робоча". Комнезамож кремінь, близького він крене. Він є і буде. Іскрами попалимо всіх наших ворогів /із слів Комістки/. "Світ новий настане, як ми з тобою рихметики і всякої політики минчимось. Іншими словами ідеольгія постановки це: мікросталікований у виді революції шматок буття, зародок нового кортетьба з неприміжними, маже не ренклодами, що у своїому сценічному вигляді повинно в свою чергу викликати в сучасні момент любов до себе, як до свого рідного робітників городу з одного боку, та єднотизувати громадську психольогію села з другого боку в іх спільному прямуванні до комуністичного сучинства. В розумінні перебудови, нашим театром масової психольогії глядача постановка має внести певне смиливлення в існуючі методи, еднання міста з селом, що зараз з дебільша набрало характеру казъонции і сухости. Цілава установка постановки, по відношенню до публіки на ведення методом пропаганди кампанії з хліборобською психольогією старого типу, з її повільністю, лінивством, з селянською фільософією, куркульзучим моментом, та перспективами нових лодей, фармерства, машинізованого сільського господарства, та електроріакції і т.д., утворення та поглиблennia в масах нового мажорного начала, будучого комуністичного світоріаду, на леструції старого побуту, на боротьбу з тією частиною курінського громадянства, що відходить перед віковою вулицею, та ії традиціями; по відношенню до спектакля на високу техніку подачи спектаклі і акторської гри при методах перетворення дії і акторської миторіяном перетворенням у фактуру спектакля.

Марчи на увазі так сформульовану ідеольгію і цілеу установку я взялся за роботу відповідно цьому підбрати певний матеріал. Кориснувався примірником Держвидаву і старим матеріалом, який переписали для сельтеатру від Терещенка /е де-які ріжниці/. Йде з самого початку, дивічись на героїв п'єси я рішив, наскільки це було можливо зробити характеристику дієвих осів. Не торкаючись характерів чорної сстні, які і так автором виведені доволі красочно, котрих залишаю до

вільної розробці акторів, на додатних героях п'єси кладу певний ікт, а саме активність, діловитість устремлення, бальорість, стушовувачі їх сакраментальні риси і безпорадність. Конистка здоровий дядько, квіт есенія наземності з симпатичними для нас рисами українця. Вася, живий, запальний хлопець з героїчною душою. Серьога - слабовитий і малій ростом, з залишкою волю, холеричним темпераментом.

Що до самій п'єси я рішив, поскільки можна зберегти те, що дано автором, не переробити дуже багато, а іменно взялиши в основу те, що автор дав по можності додати, заверніти те, що недосказане автором, те що диктується поставленою ідеольгією. Все ж таки прийшлося мені до певної міри перезніти майстерство монтажу вимонтуючи то пантомімі, то користуючись матеріалом, який є у Куліма ввести певні додаткові сцени, які мали б на увазі підчеркнути таку то ідеольгічну лінію. Слід сказати, що робота моя у стадії накопичення матеріалу. Певної композиції дати не можу. Виставляю певний проект залишаючи на розгляд Режитбу останнє слово, поскільки я не міг дальше іти і будувати щось стало працюючи в першу самостійно над постановкою. і не маючи не від кого поради. Це страшно відбивається на роботі.

Схема построєння спектаклю. І-а дія. - поскільки вона позбавлена дії, як такої, а є сутто бітописательською, проводиться картина за картиною нового побуту, у новому виданні Куліма старається притягти червоне весілля і це настільки невдало, що я примусений був викинути це весілля із дії - поскільки дія цілком малоє побут, то мені довелось проробити першу дію так, щоби ії зробити боротьбою старого і нового побуту. І-а картина: старе з новим. Дзвін, скликання до церкви людей. Неділя. Видно як дзвін ритмично коливється. Дівчата співають саму примітивну селянську пісню, як найбільш характерну вулиці. Горланить. Шнурочком обнявшись проходить помостами. Гуляють. Де-кілька селян на середині другого плану рівуться завантажено в карти. У них що кілька хвилин виникає то слабче до силніше суперечка, часом майже до бійки. Під ганком Гирі Лизька з Паньком. Селянський флірт. На ганку наймичка чистить усередині чобота. За дівчатами проходить парубки також шнурочком. Насіння. Перекликаються з дівчатами. І-я вигук. Дві дітей. Проходить піп. Де-хто з селян скида шапку, а хто згордливо в біз сильове. Однотхлоня підбігло до піпа, а потім відірвало руку, друге тікаючи глузув з вчинку першого. Прозивання. Піп погрожує пальцею. На зустріч піпові виходить Гиря. Служанка виносить самовар. На ганку п'ять чай. На фоні дикої пісні дівчат чутно організовану хорону маршову пісню. Мотиви наче борються з собою. Хоровий спів все блиże і сильніше. Входить з піснею молодий відліл Всеобуча під проводом Андрія. Між ними Вася. Зупинились. Робить де-кілька бальорівих жувальних фізкультурних вирав. Пісня дівчат амвока. Селянин довкола. Слова задоволення і негодовання. Піп з Гирю чаюючи нарікаєть на більшовицьке "движение" що загрожує іхньому добробуту, по адресі Всеобуча, як повернути народ на путь істини. Треба іти в контр-атаку. Центр уваги глядача звертається на побут.

2-а сцена: Світ новий настане, як ми в тебе ритметики і всякої політики вивчимося.

3-я сцена - Провакація. Сцена з монашками. А іт момент ікорочений до мінімуму. Конистка про бічетянку та про свою хінку. Конистка, Стоніжка, Серьога, Панько і останні. Іла-предатель. Викриття зловживань Панько.

4-а сцена. Оновлювання ікони. Пантоміма на фоні швидкого життя вулиці, пісні, перекликування то-що. Входить крадучись Гиря, за ним дві монашки. У Гирі під пахою щось завернуто. Ехік! Ця стрівожені зломушенники. Монашки цільно закривають звері. Засломнюють вікна. Одна стає на сторожі, друга допомагає Гирі. Розмочують - ікона - хрестяться. Беруть, воду, тряпки. Чистять. Помагають іконі оновлятись. Стук. Напружене очикування, відчайдання. Небезпека проїшла. Знову за роботу. Кінчать чистити ікону. Бластиль. Гиря підходить з іконою приглядаячись до неї на авансцену. Пукає темного плаща. Знаю, плеснув на ікону і витер рукавом. Стане чисто. Оновлення готово. Б'ють поклони

5-а сцена: Чистування героя праці. - діда Юхима. Жінвідціл. Сцена Параки. Сцена з повідомленням про оновлення ікони. І остання сцена коротенька: "та й ми сукини сини" і вибігли. - Вулиця вживаває все у певен хаос. Дід підходить до пляшки, думає, пити чи ні. Випиває, прослинивочи старий світ. На цому кінчиться перша дія.

2-а дія: Як така, що краще розроблена автором, як всі прочі, як більш компактна, не потребує особливого ремонтування. Я спиняюсь тільки на виявленні і підчерткуванні ритму чередування написаних автором сцен. Разом з тим кидаю всю увагу на підкреслення вияву дії та виникнення лінії характерів дієнік осіб згідно установленої ідеології. Наприм.: в сцені, коли Андрій кидається в хату за іконою - порожнє місце, до його другого виходу заповіряється так: під гул церковних дзвонів в чуті церковний спів. На бликається хрести і хоругви. Сценичні помости захищають людей. Згодом на сцену вкачується церковним хід щоб з почестю забрати Гирина чудо до церкви. Під час передії. Потім на Андрія з іконою не Гирина жальковує, а роз'ярений піп кидає анафему. Гира уходить на другий план. Після цього Андрія вбивають. Після під час того на підвищенному місці з хрестом. Коли Андрія б'ють Гася з криком кидається Йому на оборону та який не буде великий ростом Дядько виносить його на руках поза бушуючу кучу людей. Він знову кидається, і т.д.

З-я дія: Біля Сельради, холод зима. Важкою ходою повільно в одному напрямку проходять кілька чоловік голодних. Згореблені, на плечах торбонки. Ідуть через підвищення на задньому плані. Видно їх силуети. Німа сцена. Де-хто спиняється і сідає, потім знову піднімається і іде спотикуючись даліше. В хвості плететься Вася. З протилежної сторони до Сельради іде Копистка. Побачив Васю - гукнув. Пропонує йому не кидати села. Він буде його гаювати, а Вася його грамоті прочитиме. /Ініод з 4-ої дії, I-а сцена/.

2-а сцена. Хазяїн - хата Гирі. Лиська виходить на сцену сундук. Розставляє на столі зеркала і надоливці. Виймає із сундука куплені на базарі всякий хлам, ріжких мод одяг. Скида чоботи, одяга лакирики, приміра, то один то другий костюм, пришивуючись до зеркала строїть панськи гри- маси. Коли Гиря входить - застосує її в огляну найкумеднішого пілбору. За хранцузькими духами. Дворняга - дворняне серце. Голодна рада. На ганку сельради кілька душ напів живих незаможників. Стономка на крученій Гирею знеможений заявляє про свій виступ із КНС. Він не може більше терпіти. Погибає він, погибає народ. Степ людськими кістками юритий. Що це за властивість, що під нею таке робиться. Коли б не було революції - краще б жилося. А комуна згубила. Треба просвіріти, найти згубленого бога. Дві групи незаможників: витривалих і малодушних. КНС хитається. Коопистка і Серьога ратують справу. Треба ратувати. Треба іхати в город за допомогою. Хто піде. Ніхто. Нема ні жсней ні сили зайти. Вася заявляє Коопистці своє бажання піти в город. Цей його гацькуює. Приносять бумагу. Наказ про належення податку на куркулів для голодних. Іскри надії. Вигуки одобрення. Сцена обживляється.

4-а сцена: "Посватані-жонамаєш". Лізька шварить на огні щось, що
голосно швариться. Когось іде. Прихорашується і співа пісню. В вікно
стука Пан'ко. Вся сцена ведеться голодним Паньком, Лізькою і хареною
ковбасою. В боротьбі Панько склоняється на сторони останніх. Лізька от-
римавши обіцянку, що Панько жениться на ній і в церкві собічать дозв-
оляє йому накинутись на ковбасу. Входить Гиря. Рука руку міє. Обкрутили
Чорна рада. Годуваний дід з ціпком і Гиря. Вся сцена носить характер
конспірації. Гиря заслонює вікна, скручує лампу. Червоний світ. Самогон.
Гиря частує, ділиться враженнями. Радість що комуна піужне. Поступенно
п'янятися. П'яний регіт. Заговор. Приступають до діла. Шпі привів від
архієрея бумагу і благославення на буент. Радість, як зробити. Придушен
голос. Голосні тільки окремі слова, на фоні пепоту і напруженіх постатів.
Стук, Пере полох. Німе вичікування. Гиря дводінь при допомозі Ларівоя
Стонюку. Його спіймали за вінчанням.

Стоножку. Його спіймали, як він хотів вкрасти телепроцесор. Пере водять над ним по п'яному екзекуцію. П'яний глум над комуною і Стоножкою. Мучать його, щоб призвавсь хто вкрав корову. Стоножка не витримує і мліє. Його викидають в яму на з'їдання підземкам. П'яний регіт. П'яна пісня. Заточуючіся постагі на червоному проїзді.

4-а дія: Останні з бар'їад. Сельрада. Копистка, Серьога і Вася.
95 негаможників вигинуло. Голова сельради помер, Панько зрадив, нема секретаря, нема сельради. Куркулі не виконують постанови про податок, не видають церковних цінностей. Вибирають на секретаря Васю. Пишуть протокола про нові вибори сельради і просить город ужити заходів, проти тутешньої контролі революції. Треба діслати чоловіка в город. Їма кого. Вася знайду із неможені, і знесилені засипають. Вася сам. Тут довільна розробка для актора. Актор повинен сам зробити монолог такий: Вася бачить що ці останні герої не сьогодні завтра помруть, коли нічого не зміниться. Він секретар Сельради. Він почував обов'язок, відповіальність перед революцією за долю цих кількох людей, за комуну в селі Рибалках. За всяку ціну треба іхати в город. Бере, ховає потрібні бумаги збиралася, - але як йогод дібралась туди. Через вікно бачить: веде куркуль коней здорових баских, напуває. Думка. Вася прокогом вилітає з сельради, по хвилині чути

голос: лови, лерки і т.д. Мусій прокидається. Кличе Васю, піdnімається та знесилено падає, засипає.

Сон Копистки. Копистка задрімав. Голова клониться до сну, падає все нище і на рефлекти заснув. Рефлектори кількома кольорами освітлюють сцену. Кілька фантастичних пано, висловлюють поєднано обстановку. На сцену виїгає невеличка група дітей в ярко кольорових костюмах. Кілька виправ проникнутих мажорним сміхом. Після того діти відівсядають за радіоприйомник, аухає лекцію про історію Жовтні. В другомі місці тим часом на авансцені Копистка. Голова окружної асоціації фармерських комун. дістає розпорядженням телефоном про відсилку, як не погрібних батарей, гармат для розбирання градових хмар найшвидчої швидкості у підкарпаття. Рівночасно повідомлення метеорологічне про погоду. Укрмета вимагає припинення до ужитку розрушуючих енергетичних дій провісників водяних басейнів. Знизу поспішно вискачує Нарасіка і кажучи, щоби він спілив в комунальну харсівно Рибальчан вискачує на мотор й іде в Фочерянські коровачі ферми на засідання в справі удосконалення голландських коров. Входить муштар. у вбрани інженера, стає перед Кописткою питаети, чи він відізнає. Мущина відрекомендовується - Іван Стонська, головний інженер електроінженерних робіт на івобережжю. Копистка не вимовно зрадів. Стонська, сказується, приїхав в Рибальчане для переведення в своєму місті електротракторів. Вони сходять між дітей, що скінчили вже лекцію і захоплені радіють з нагоди іхньої екскурсії на Марс, про що іх тільки що повідомлено. Чути мотор аероплану. Входить жігр і повідомляє Копистку що він зараз повинен іхати на екстрене засідання Сельінтериу в Пекіні.

Шум, гам. Б'ють в давони. Копистка пробуждається. Бунт. До суду над людоїдами, замалюваного автором подається це таку ситуацію. Разом з людоїдами куркулі нацьковують вбити більшовицьку владу в особі Серьоги і Копистки, що привели народ до такого "беззаконня". В самий рішаючий момент, коли дрюки Годованого і Гирі занеслись над головами Сміхи, роздається постріл і Гиря падає мертвим. Всі оставили. В двох сроках сіброні селяни незаможники з волости із ними Вася. Дід з цінком і Годованій кинувся до вікна тікати і зразу подались назад. Вікна обсажені сабреними. Їх арестують. Голова КНС волости оповідає коротко, як він зустрів Васю. Вася становиться героем. Читають розпорядження Водвіконському при присилку хліба. Вася героєм дні.

От матеріал, який не розроблений, а те що мені уявляється запогрібне для п'єси. В де-чому я не погоджуєсь Особливо з першою сценою, однаке зачитав її, поскільки хочу представити роботу. Що до прі націу постановки, конкретно його формувати не могу. Також в порядку матеріалу скажу те, що він предбачується як монтаж певен.- сцени для підвищення дієвого напруження. Воно відноситься на охоронення видовища. Воно повинно бути не єдино конструктивне ціле, скажемо хата з її фігурами, сномою, деревом, краскою, тином, перелазом, дорогою - все звязане з певним підвищеннем, яке дасть актору змогу розвернути дію. Все разом підчеркнута театральна яка дає поняття садищового села. Що до дальших сцен, то просто. Коли потрібна хата Стонськи, то дается те, що дає суть. Прим. піч. Хата Гирі : піч, ліжко заложене подушками, те, що виражає суть обстановки селянина на фоні загального села. І другі місця, які повинні собою подати місце дії. Хочу щоби всі ці речі віз-вали, на певних рейках. Бракує того, як повязати всі ці сцени поміж собою. Хочу використати не кіно, а екран. Він буде оповідачем. В той час коли екран подає глядачеві відомості, в цей час іде перестановка, яка займає часу не більше, як те що глядач може прочитати надпис. Це звичайно не факт. Діло в тому, щоби сцени ж як найвидче звязати з собою.

Що до плану постановки: Театральний реалізм, як такий, з ухилом дати то тут то там чи то у окремих сценах, чи то у всіх акторів гру методом перетворення. Такі сцени, як оновлення ікони, заговор чорної сотні чи окремі місця, які у ролі актора мають певні данні для того, щоби їх дати якісь у більш повному виді. Останнє підчеркнутий театральний реалізм. Потім до побуту, - я його даю там, де він потрібний, де він має певен зміст. Всякі дрібниці, які з ним звязані викидаючи неоптимальні. Все ж таки в роботі з акторами мені уявляється такий шлях роботи, щоби актори вийшовши в ролі самі шукали і самі собі створили таку чи іншу сцену. Прим.: Вася хоче спастися кількох людей, чи голодну раду /до якої матеріял є у автора/. Баччись, щоби у знайденні характерів не впали у певний шаблон, тут треба широко допомогти акторам, щоби вони зрозуміли потребу шукання і щоби вони могли 1-2 сцени зробити самі, щоби можна було взяти матеріял для своєї роботи.

КУРБАС:

Я думаю, що т. Бортник, дав близький доклад по своїй підготовленості і по своїй повноті дає дозвол ясну картину того, що він собі, як спектакль "97" уявляє. Це треба товаришам прийняти на увагу коли будуть робити доклади, що найкраще передається думка постановщика, коли вона точно і гарно сформульована, записана, коли не тільки докладається по схемці брудно нарисованій, а докладається по певному дословно записаному тексту.

Що до суті докладу Бортника можна дуже й дуже спорити. Я думаю, що т. Бортник, дав близьку історіону ідеологічної сторони спектакля, зарисування цілевої установки. Навіть натякнув такими засобами, трактовки ролі, які у нього маються, коли б він тримався п"еси, щоб цією ідеологією проникнути спектакль. Тут ми маємо до діла, з цілком новою п"есою. Це що змін майже ніяких немає, або дуже маленькі зміни, - воно показалось скромно сказаним. Тут діло з новою п"есою. Нова п"еса по композиції, по характеру, не тільки в розумінні її ідеї, що він хотів досягнути, але просто автор тут не допізнали у цій п"есі. І хоч т. Бортник казав про те, що побутові картини скруплюють слабість композиції п"еси то однаке він чомусь з цим не хоче рахуватись. Річ в тому, що принципіально ми не можемо ставити питання таким робом, що не дозволяється переробляти п"есу, переробляти автора до недопізнання. Звичайно ми мусимо з цим рахуватись чи є потреба переконувати автора так, чи такої потреби нема. І по друге чи ми можемо дати з цим матеріалом, який мається в п"есі щось краще, чим автор дав, чи дамо щось гірше. Я згоден з цим що сценки зведені Бортником дуже хороши. Вони розроблені до деталів композиційних картин. Сон Каштаки знаменита штука, продовження "97", традиційне, Копистка клоном спектакля цілком нового типу. Як би такий Копистка був це було б дуже гарно. Однаке маємо тут до діла все таки з не потрібностю такої переробки, бо навіть шкідливості такої переробки. Т. Бортник не може мене особисто переконати в тому, що він переробив, що він дійсно дає щось доцільніше краще замістоване чим це дає автор. Я не згоден з тим абсолютно, що з цими доплатками, які дав Бортник досягнуто будуючого в напрямку фармерства моменту. Старання у нього такі були, по де-чому не пояснилось, певні дрібні і поважні досягнення у нього є, однаке, як не як але таї же самі теми сучасного села, якого, яким воно виведено у цій п"есі, у самому Копистці, у кожного з неземожників окрема, як воно мислять, як воно підходять до всього, що іх оточує - воно там є і вся п"еса буде через те у величезному ріжкобю. Як я читав п"есу що у Кри - там все таки при всій штампованій безпорадності, однаке там ще люди не відходили від автора, який органічний до самого кінця, він надзвичайний мистець, він роботу свою робить, хоч не знає законів театру, не знає законів побудованих спектаклю, він робить кольоральні промахи, однаке малоючи людей, чевен яматок дійсності він надзвичайно тонко це робить і певно, так що у побудованю п"еси, у темі п"еси є Копистка, є якась органічна цілість. П"еса впливає страшно підбаль оруючи впливає в напрямку радянського фармерства. У де-якому відношенню це совершенна п"еса, надзвичайна п"еса. Дуже гарно зроблене виявлення позитивних типів сучасності - а це слизька річ. Однаке воно там дано з такою високою художньою майстерністю, съїгла і тіні, що ясно, що псувати цього немає потреби тому, що саме п"есою досягається того, що хоче досягнути Бортник. Очевидно в п"есі є сентименталізм українца, який безумовно від розуміння конструкування у майбутнє і може шкідливий момент, але він у нас на Україні прекрасний засіб і посільки п"еса у багато відношеннях проекціонує у майбутнє, постільки воно робиться мало-важним. Я ракую, що це достойнство п"еси, а не недостаток.

Підмальовування ікон - треба бути великим майстром, щоби сказати все неговорочи нічого, не підкреслючи нічого. Слідкуючи за п"есою цілком ясно, що воно так обумовлюється, що воно мусить навести на таке відношення. У всякому разі тут є і композитивна шомилка, тим що коли іде ця дія в ікону і будучи підготовленим що ікона підмальована, виводити на сцену сам факт підмальовування, - дія робиться скучніша, вона більшіше у глядана цілу низьку процесів. Ви впадаєте у пан загостреної агітики. Ми і без цього знаємо, що воно так. У п"есі і так доволі агітаційного моменту. Воно не тенденційне, грубо а дуже близька до певної реальної правдоподібності.

Це у другій дії - ми почуваемо що там під за тим, ще натякнуто у п"есі. Биводить попа - це лішній гриб у борші. У тому то й сила художника, а найменшо затратов енергії найбільше показати. А тут виходить, що для маленької ассоціації, яка сама собою, розуміється

ВИ ви-водите ще попа.

Голодна рада - Стоніжка виходить із Комнезаму. Голод впливав демора лізуючи на незаможників - це видно із цього, як Стоніжка просить хліба. Вона вистарчаючо. Для цього писати цілу сцену - не варто. Це не наукова праця на тему: Роль голоду у суспільно-політичних настроях.

Чорна рада - це також помилка. Голод сам по собі це жахлива матерія. і всяка подача його у приближеному вигляді до певного натурализму, а навіть Юрівського реалізму - вона не смашна і простила тим, що це цілком лише. Саме поняття голоду це дає досить уявлення, почуття, розуміння і всого про ситуацію і досить потрясає, так що непотрібно виводити ще таких трагічних трагі-гротесків. Остання дія допиту голодних - це також відражає видовище, там істерика на залі, гідко дивиться, у житті треба з цим рахуватися, на сцені це непотрібно, із за цього не варто братися до цьому, нерозклаватися в цьому. Чорна рада не потрібна. Це поглиблення цього моменту.

Молитва куркуля - не треба викидати. Це знаменити молитва, вона най-більше бере із цілі і "еси", надзвичайна молитва. Вона прекрасно розкриває ціхольгю куркуля, дає самий іскравий штрих, це правда, що вірно це страшно бере і переконує.

І взагалі я мушу сказати, що посільки ми весь час працювали на такому твердому ґрунті кольосальної самостійності режисера, такої обов'язкової для режисера переробки "еси", постільки це у нас починає вироджуватися у немокливі речі. Борис не міг з тим погодитися, щоб Макерію не переробити, так же і Кудрицький з "Комуна в степах". Бортник також цілком нову "есу" зробив. Це прикмета режисерської недосконалості, недаровності. І тільки там треба "есу" переробляти, і то у самій малій дозі, де "еса" ідеольгічно - ворска. І то шляхом пантоміми, чи що, там де ми примушені брати чужу ідеольгічно- "есу". Тут же де "еса" радянська, комуністична, це що ідеольгічно Гартованське, хуторянське, у цьому важність режисера, у цьому проявляється режисерська талановитість, багетство і мокливості режисера, коли він з цим текстом і з цими мокливостями діб'ється самих протилежностей. Це геній, талант. Сцени його живуть, але це не все потрібно. Було б добре коли б ми умовилися що тим більше досягнення, режисера, чим менше дописано.

Як бути з "есою". "Еса" не буде ставитися тільки для ранкових спектаклів і з іздів. "Еса" буде мати успіх, до Терещенка публіка не ходила з ізді якісь будуть. Крім цеї насущної потреби цеї "еси" вона цікава для того, щоби ії ввести в репертуар. Це дуже цікавий матеріал, "еса" насикрізь театральна та багата театральними масками. Тут можна прослідити всю історію театру. "Еса" написана в манері натуралистичного побутового станкового театру. Це цікаво для режисера поставити її у наших прінціпах, і щоби вона при цьому не стратила своєї художньої значимості, т.е. у розумінні сили діяння/а сила діяння це те, саме що аромат "еси". Треба було б щоби т.Бортник, не кидав цеї роботи, Першу частину його роботи-приймаємо цілком, Не треба мотивувати потреби перекомпанії, посільки цей потреби немає. Не треба тратити на це енергії і постара-тися поглянути на "есу" так, як вона є. Хоч вона поставлена безграмотно хоч не використана, вона багато бліdnіша, хоча грана вона була не важко для сучасного глядача, я пропоную т. Бортникові простудіювати це питання і продумати над тим, як її ставити. Можна щось переставити, щось скреслити, можна де-які мотиви добавити, але все мати на увазі те, щоб це все було у дусі цеї "еси" в прінціпі всеї "еси". Як собі хочете товариші, а присутність автора сучасного відбивається все таки на театрі, на літературно-театральному театрі. Від нашої літератури волосся ділом стає. Ми отримали "есу" літературно-хорону. Треба дати літературі своє місце. До певного синтезу ми приближаємося - це не значить, що ми можемо дійти на ілюстрацію. Певен синтез театру праці театру і літератури мусить бути. Атор сам по собі - він є прінціп, він дає "есі" закон побудови темпу, ритму, посільки цей автор відбивається у кожній фразі і ви не можете мнити всого тексту. При відсутності такої абсолютної потреби треба прийняти в основу цей текст. Це що ви працювали над цією "есою" це вам пригодиться. Ви здобули де-який опит у цьому вільнотешенно, можливо що це дасть товчок самому компанувати "еси" при допомозі, але у всякому разі я порадив би не кидати цеї "еси". Трактовка ролів - добра. Коли що дописувати, - треба підробитися під стиль Куліша. /Я зостерігаюся, "еса" доволі слабка по моєму.

Біжучі справи: Справа піаністки. - Запропонувати Грушевській ~~хххх~~ бути піаністкою.

Завтра буде засідання Режштабу, на котрому розплануємо роботу на цілий рік, роботу виховавчу по станціям, які у нас маються, які на перших порах цього сезону будуть існувати. На порядку дня буде питання регламенту, будемо розбирати де-які обов'язки - на ці теми будь ласка подумайте.

У вас опит і певний досвід є. Можна давати певні пропозіції.
Величезна увага буде звернута на станцію фіксації досвіду і на
розвробку матеріалів у Р.І. на завдання молодих товаришів, на стан-
цію НОП.

У нас маленька замінка з репертуаром. Першою постановкою піде
моя, другою "Жакерія", третьою "Комуна в степах", четвертою "Енеїда".
Тут виходить така історія. Ми відкриваємо сезон 15-го жовтня, пус-
каємо рух три п'еси. Під кінець листопада піде Енеїда. Режисери
на дальнє не мають нічого підготовленого. Я сам не зможу зараз прист-
пiti до 2-ої постановки, прийдеться пошукати п'ес у широкому світі.
Борис буде відпочивати до листопада, так само і Кудрицький. Треба
буде щось придумати. Було б добре, коли б т. Еортник приступив до
"97". Це був би вихід з положення. "97" не забере багато часу
максимум місяць.

На порядку дня буде ще розділ на станції, питання нагрузки, пита-
ння з лаборантами.

ВАСИЛЬКО: Відносно "Енеїди". Текст старий. По якому написана музика
у Миловича. Інформації страшні. За переписку тексту хочуть 100
краб. Оригінал клавіра з поправками /Лисенка/ є у музичному товаристві
імені Леонтовича. Дзвіть згоду. Друга дія партії і партитура є у
Бутовського. Ще є партії всієї "Енеїди" у Чербатинського. Так
стоїть справа музики до "Енеїди". Лаборантам згодився бути Іващутич.

Справа фотографа. -Пропозіція моя залишити фотографа на 9 міся-
ців на штатній посаді. Пропозіція принятa.

